

treball

PROLETARIS DE TOTS
ELS PAISOS: UNI-VOS!

ORGAN CENTRAL DEL P.S.U. DE CATALUNYA

Núm. 285

Barcelona, Abril 1967

Preu: 1 pta

PRIMER de MAIG

En la Festa del Treball, jornada de solidaritat, d'unitat i de lluita per a la classe obrera dels pobles d'Espanya, la nostra salutació comunista va a tots els combatents per la democràcia, per les llibertats, per que s'acabi amb el règim irreconciliable amb una i altres; la dictadura del General Franco

LLIBERTAT I DEMOCRACIA PER A TOTS ELS ESPANYOLS

LA UNIVERSITAT

DEFENSA DELS PROCESSATS

El judici contra els dirigents del Sindicat Democràtic d'estudiants de Barcelona ha estat ajornat unes hores abans de la seva anunciada celebració a Madrid. Tothom coincideix en veure, en aquesta decisió, una conseqüència de les accions de solidaritat que es preparaven en els Districtes Universitaris més importants d'Espanya. L'acord prè a Pamplona a començaments d'abril per representants universitaris de gairebé tot el país era un anunci significatiu: La « jornada universitària contra la repressió » es faria entorn del judici dels 16 de Barcelona i, també, de tots els obrers, estudiants i intel·lectuals que han estat detinguts, sancionats, multats i repressaliats per la nova onada repressiva del règim.

Comentant la transcendència del judici, un universitari ens escriu: « Està clar que no es jutja única ment als delegats. Els veritables processats són el Sindicat Democràtic d'Estudiants i, en definitiva, les masses que arreu del país afermen diàriament, mitjançant la lluita, el dret a organitzar-se al marge de les formes que la oligarquia vol imposar ».

Per això mateix, la solidaritat activa amb els 16, esdevé una tasca de caire nacional i multifacètic, o sigui: en defensar la legalitat d'aquests dirigents democràticament elegits pels seus representats, es defensa el dret pel qual lluiten els estudiants, els obrers i la intel·lectualitat avançada; es defensa l'existència legítima dels portaveus de reivindicacions professionals i cíviques. De la defensa d'aquests processats depend tot allò que, en el sí de cada Universitat, de cada Districte, de cada Facultat i de cada Càmera, cal assolir en interès de l'estudi i de la convivència universitària. De la solució que el govern doni o es vegi obligat a donar a aquests problemes depend l'ordre tan escatimat pels Valdecasas i tan sincerament desitjat per les famílies d'universitaris. Deixar aquests 16 dirigents a les urpes dels « ultres », afliur en la lluita per imposar llur absolució total, equivaldria a recular en la lluita per cada una de les reivindicacions professionals i cíviques, que només poden assolir-se amb organitzacions democràtiques. Així ho han entès els estudiants de Madrid que, el dia 10 i següents sortiren al carrer en solidaritat amb els seus companys de Barcelona. Aquestes accions, així com les dels estudiants d'Oviedo, Bilbao i Sevilla, han tingut ressó internacional.

Pels estudiants de Catalunya, la solidaritat que els ve d'altres indrets d'Espanya, ha d'ésser un esperó en la lluita que tenen plantejada; ha d'ésser, també, la prova de que el moviment democràtic estudiantil es indivisible, es un tot, i com un tot ha de fer pinya. I l'ha de fer en el món universitari i no aïllant-lo de la resta de la societat, fonamentalment del món del treball.

Només així podran superar-se els cops que la repressió dona a tort i a dret, cops que, si el moviment democràtic no recula, retornaran a manera de « boomerang » sobre els seus autors.

El Comitè Executiu del Partit Comunista d'Espanya ha publicat una Declaració política en aquest mateix mes d'abril. L'esmentada Declaració analitza els esdeveniments ocorreguts en el nostre país després de la farsa del Referèndum, esdeveniments que destaquen l'amplitud i el nivell d'organització assolit pel nou moviment obrer encapçalat per les Comissions Obreres, i la lluita de les masses contra la dictadura. A l'ensem, la Declaració remarca com la lluita dels sectors populars de la població, amb una gran comunitat d'objectius i millorant la coordinació de les accions, fa ressortir un element de gran importància política per l'esdevenidor dels pobles d'Espanya; l'aliança de les forces del Treball i de la Cultura.

El P.C. d'Espanya, analitzant les repercussions polítiques del Referèndum, posa de relleu amb gran claredat la situació creada entre els grups que conviuen en el sí del Govern franquista, caracteritzada per una seriosa agudització de les contradiccions entre els ultres de Franco (Alonso Vega, Solís, Fraga) i els partidaris d'una política « evolucionista », d'una certa obertura a la situació actual, car consideren que les actuals estructures feixistes ja no són viables.

Aquestes contradiccions prenen el caràcter d'una lluita oberta i apareixen continuament en les declaracions i discursos dels ministres d'una i altra tendència i en les posicions adoptades per la premsa entorn de l'orientació que interessa que prenguin els negocis polítics en el nostre país. L'exacerbació de la lluita entre ambdós grups té un reflexe claríssim en la situació política de Catalunya i, principalment, en la premsa de Barcelona.

Mentre els ultres del Govern pretenen continuar la política sindical basada en el sotmetiment dels sindicats al « Movimiento », « El Correo Catalán » s'hi oposa obertament quan defineix el Sindicat « ...com una arma d'associació dels treballadors per a defensar-se de l'explotació dels capitalistes... » i exposa l'opinió de que « ...el primer que han de fer els sindicats és obrir locals socials als barris i zones de major densitat laboral, a fi de que (els obrers) puguin legalment reunir-se, discutir llurs problemes... i fer una autèntica vida sindical que fins ara no han desenrotllat... »

« La Vanguardia » s'ha oposat al projecte de Llei que institucionalitza el « Movimiento », car aquesta Llei, diu, « ...condueix, sense remei, a un monopoli de la participació popular en les funcions públiques... », i segueix dient que « ...no representa cap apertura, ans bé tot el contrari ».

Diversos diaris i revistes de Barcelona ha criticat severament el projecte de Llei que reforma el Codi Penal i que accentua les sancions contra els periodistes i directores de publicacions que critiquen a Franco, a les autoritats del règim i la política franquista.

Aquestes actituds d'oposició a la política dels ultres franquistes adoptada pels grups « evolucionistes », són el reflexe entre una part de la gran burgesia i àdhuc en certs grups monopolistes d'arreu d'Espanya, del fracàs de la política que mena el Govern franquista. I, principalment, són una mostra de l'impacte causat pels grans moviments de masses i de les manifestacions de carrer de la classe obrera i els estudiants, de les protestes dels intel·lectuals i els tècnics, dels homes de professió lliberal i la pagesia.

D'ací que certs grups « evolucionistes » manifestin determinades posicions en la seva premsa que hom no podia albirar pocs mesos abans del Referèndum. Algunes d'aquestes posicions han estat elaborades i avançades fa temps com solucions polítiques a l'actual situació del país pels grups de l'oposició democràtica i, principalment, pel P.C. d'Espanya i el P.S.U. de Catalunya.

No ha d'estranyar, doncs, que l'ofensiva dels ultres contra la classe obrera i les forces democràtiques vagi dirigida, també, contra aquests grups evolucionistes, els quals, a fi de comptes, no tindran altra solució que capitular davant dels ultres o coincidir amb les forces de l'oposició antifranquista en la necessitat d'esbandir aquells de la direcció del país i tots plegats conquistar la llibertat i la democràcia per a tots els espanyols sense cap distinció d'ideologia i pensament polític.

Davant d'aquesta realitat, la Declaració política que comentem diu que « ...El P.C. considera urgent que totes les forces de l'oposició i elements « evolucionistes » es reunixin entorn a una taula de conferències per a examinar com pot solucionar-se el problema polític espanyol. »

El fonamental avui és la instauració de les llibertats democràtiques per a tots els espanyols. Els comunistes estem disposats a cooperar, àdhuc sense participar en ell, amb un Govern de transició que apliqui lleialment, sense reticències, el programa exposat en el recent document signat per 565 intel·lectuals de les més diverses ideologies: Llibertat per a tots els detinguts i llur readmissió —així com la de tots els repressaliats— als seus centres de treball o d'estudi; elevació dels salaris i escala mòbil dels mateixos; llibertat sindical i dret de vaga; llibertat de reunió i d'expressió; llibertats polítiques; amnistia per als presos i exiliats polítics. »

El P.S.U. manifesta el seu acord amb les propostes del P.C. car considera que el problema principal que han de resoldre els pobles d'Espanya és el de conquistar la llibertat i la democràcia. Els comunistes de Catalunya manifestem la nostra predisposició a l'entesa amb tothom disposat a actuar per tal d'assolir aquest grandios objectiu.

UN MES D'ACCIONS OBRERES A BARCELONA I COMARQUES

Els treballadors de « Laminado de Bandas en Frío » mantenen llur valenta vaga fa mes de quatre mesos; la solidaritat obrera els arriba des dels més diversos punts d'Espanya. Les vagues parcials, diaries, mobilitzen la segona quinzena d'abril a milers de treballadors de la indústria biscaïna, que el 3 d'abril manifesten pels carrers de Bilbao. Paren també a Bilbao els 3.000 obrers de la Basconia en solidaritat amb els germans Ibarrola. I en defensa de Camacho i dels dirigents madrilenys es produeix la manifestació de Villaverde, la de Puerta Bonita, la multitud d'aturs i altres accions, a les empreses de la capital: Les Comissions Juvenils madrilenyes organitzen i reeixen llur primera manifestació de carrer. Manifestació i vagues al Ferrol, on els obrers refusen perdre el treball i protesten contra la detenció dels seus companys; Vagues i manifestacions dels estudiants a Madrid, a Bilbao, a Vigo, a Sevilla, en defensa dels delegats barcelonins de l'Assemblea Constituent del SDEUB (Sarrià, març 1966): Vaga dels metges a l'hospital Clínic de Màlaga, accions dels ferroviaris de Beasain, vagues dels miners asturians. El Govern decreta l'estat d'excepció a Biscaia, com una mesura més d'intimidació...

Aquesta incompleta pinzellada al panorama nacional de lluites de la classe obrera, corrobora les paraules de Santiago Carrillo al redactor de « L'Humanitat Dimanche » (16-4-67); « ...els excessos de la repressió no podran durar gaire si continuen topant amb la resposta valenta dels treballadors, dels estudiants, dels intel·lectuals... » I són, a poques setmanes de la Festa del Treball, l'anunci d'un combatiu Primer de Maig que els treballadors commemoraran reafirmant de mil maneres llur empena decidida contra la dictadura.

LES COMISSIONS OBRERES A PEU D'OBRA

Entre número i número de Treball hem registrat una notable intensificació de les accions de fàbrica, de les Comissions Obreres. A Barcelona, al Baix Llobregat, Terrassa i Sabadell, a Vilanova i la Geltrú, a Mataró, a Badalona..., veiem les C.O. prosseguir llurs reunions i assemblees, elaborar en un breu però ric resum les principals reivindicacions econòmiques i democràtiques, plataforma actual que interessa a tots els treballadors i que durant el mes de març han aprovat les C.O. de Barcelona i comarques.

DEFENSA DELS REPRESSALIATS I SANCIONATS

L'acció solidària ha assolit un especial relleu: document amb dues mil signatures dels treballadors de Tramvies de Barcelona; carta dels enllaços jurats i treballadors del Baix Llobregat; repetides protestes, concentracions i plantes dels de la Hispano Olivetti en defensa de llurs companys repressaliats. Seixanta-cinc mil pessetes han estat recollides aquest mes entre els obrers i obreres de la Siemens, Cerdans, Pirelli Moltex, Fama, Matacàs, Corberó, Soler i Almirall, Serra, F. Laros, Formos, destinades als valents treballadors de « Bandas en Frío » i als companys acomiadats i sancionats de Barcelona: També el treballadors de Lleida i comarques han recaptat 10.200 pessetes per ajudar als d'Etxevarri...

NOMBROSES LLUITES PARCIALS A LES FABRIQUES

Es important registrar com l'acció en defensa de les llibertats elementals —dret de reunió, garantia a l'actuació dels representants obrers, dret a l'exercici de la solidaritat, dret de vaga i manifestació pacífica, etc.—, va lligada amb la lluita per les necessitats vitals.

Les accions reivindicatives a les fàbriques s'han produït entorn de les negociacions per nous Convenis Col·lectius, per augments de jornals, per més dies de vacances pagades, per millorar les condicions de treball, etc. i han mobilitzat en plantes, aturs, vagues d'hores extres i altres formes de protesta als treballadors de Siemens, ENASA, Uralita, Bultaco, ENASA, Roca, Potasses Ibèriques, ASE-ACES.

Particular importància ha adquirit l'exigència obrera de que s'acabi amb l'obstrucció sistemàtica de les empreses a la conclusió de nous convenis i de que en l'elaboració d'aquests hi participin realment els treballadors. A nivell de cada fàbrica o empresa, les demandes d'augments de jornal, la lluita contra els controls abusius, per millorar les condicions d'higiene i de seguretat en el treball, constitueixen passos endavant concrets, necessaris, vers la consecució de les reivindicacions generals. Gràcies a aquestes lluites, molts treballadors veuen avui amb més claredat la possibilitat i la necessitat de llur pròpia acció, de més amplies i energiques accions reivindicatives a tots els nivells.

UNA BONA BASE DE CARA AL PRIMER DE MAIG

Totes aquestes accions no són un fet casual ni efervescència momentània: Formen part de l'empena amb que es manifesta el creixement en qualitat i en quantitat de l'acció del nou moviment obrer. De fet, en aquests moments, apareixen com una seriosa base que prepara la celebració per part de la classe obrera de Catalunya de la diada del Primer de Maig, la Festa del Treball, la jornada en què el moviment obrer proclama les seves reivindicacions i compta les seves forces.

Terrassa

¡ AQUESTS SON ELS NOSTRES REPRESENTANTS !

Als seus companys concentrats al pati de la A.E.G. de Terrassa, un treballador informa:

— Hem anat a la C.N.S. i no ens han escoltat. Hem acudit al « Delegado de Trabajo » i ens ha f... al carrer. Hem exposat la nostra situació a les Comissions Obreres i han decidit immediatament ajudar als nostres sancionats amb 22.000 pessetes; ens han elaborat un document de protesta i ens ajuden a recollir firmes per a recolzar-lo... I jo dic: ¿Qui ens defensa i qui ens condemna?

La resposta no cal escriure-la. Sense l'acció de llurs C.O. i la lluita dels treballadors, la patronal hagués creat ja una situació de misèria en cents de llars de la comarca del Vallès. Ningú no ignora els propòsits de carregar, una vegada més, damunt les espatlles dels treballadors el pes de l'actual crisi desfent-se d'una part de les plan-

tilles, reduint la jornada de treball, tancant les fàbriques temporalment, etc.

Tot això, els baixos jornals, la nova Llei de Seguredat Social, fa que els conflictes es multipliquin a Terrassa: Onze dones han estat acomiadades el mes de març a la Tèxtil Alba; a la A.E.G., l'empresa oposa a les demandes dels treballadors sancions i acomiadaments; les obreres de paqueteria de Torredemés fan treball lent des de començaments de març. El mes passat s'han registrat aturs, plantes, protestes a « Tejidos y Formas », a « Talleres Tuné », a « Veyga »... Els escambriaires han fet uns dies de vaga; els vigilants reclamen un salari decent que substitueixi la « gratificació » —600 pts. al mes!— que els passa l'Ajuntament.

Els treballadors terrassencs, fent pinya entorn de llurs C.O., es reuneixen, examinen conjuntament els problemes de cada empresa, decideixen en comú i duen a cap la rèplica que cada cas exigeix; prenen mesures col·lectives i mobilitzen, quan cal amb responsabilitat, amb consciència de classe, a les masses treballadores en defensa dels interessos comuns. Per això aquestes exclamen, com l'obrer de l'A.E.G. davant el miler de companys concentrats al pati de la fàbrica; — Això és el nostre futur Sindicat!

AJUT AL PARTIT

J. 41 de Gerrovilla (Càceres 100 pts; Miguel Prt. 25 pts; C. H. de Cisneros 195 pts; H 1, 40 pts; S 3, 25 pts; S 4, 50 pts; Grup Jardineria, 410 pts; Camarades Prt. 450 pts; Dos simplitzants 200 pts; Un camarada entrega una hora extra 200 pts; Grup J.D. Lacalle (dues entregues) 575 pts; Un camarada 100 pts; C.B. 160 pts; W 560 pts; Un camarada, 50 pts; L. 100 pts; A.M.O.P. 160 pts; Un camarada, 25 pts; A.H. 130 pts; Grup Adelante 318 pts; S.P. 150 pts; B.A. 165 pts; B.D. 525 pts; Un camarada 100 pts; Isidro (dues entregues) 100 pts; S. 5 250 pts; Luis Miguel 200 pts; Enrique 3.000 pts; M.O. c.s.a. (dues entregues) 400 pts; Un progressista 100 pts; Che 50 pts; Grup Estrella 100 pts; Komsomol 235 pts; Lucas 300 pts; B.C.H. (dues entregues) 550 pts; Un simplitzant B.C.H. 100 pts; També hem rebut de R.M.E.P. TIBIDABO 90 pts; Com. 14, 300 pts; Com. 15, 15.707,60 pts; Com. 30 S. 2.690 pts; Com. 30 N. 15.038,40 pts; C.E. 1.000 pts; de Carlos i companya 170 pts.

AJUT ALS PRESOS

1. C. 50 pts; Un camarada 100 pts; C. H. de Cisneros 725 pts; Un camarada 100 pts; C.B. 50 pts; Un camarada 100 pts; Un grup de camarades presos 1.000 pts; Un altre camarada 50 pts.

AJUT ALS TREBALLADORS D'ETXEVARRI EN VAGA

De Lleida 6.000 pts ; De Balaguer 2.000 pts ; Compartides amb els repressaliats de Barcelona: Siemens 18.304 pts; Cerdans 15.167 pts; Pirelli Moltex 8.004 pts; Fama 1.000 pts; Matacàs 2.750 pts; Soler Almirall 13.057 pts; Serra 1.290 pts; F. Laros 913 pts; Corberó 2.000 pts; Formos 650 pts.

QUART ANIVERSARI DE L'ASSASSINAT DE JULIAN GRIMAU

El 20 d'abril ha fet quatre anys que les bales anònimes d'un escamot d'execució segaven la vida de l'entrançable camarada Julian Grimau: Franco, Eymar, Camilo Alonso, els ultres i mantenedors de la dictadura l'assassinaven i pretenien fer de la seva mort una barrera a l'ascens de la lluita popular per les llibertats dels pobles d'Espanya.

Grimau, però, està viu en la memòria del poble. La seva lluita, el seu exemple, segueix i seguirà guiant als treballadors, als patriotes, pel camí de l'abnegació i el combat. Es la dictadura qui morirà. Definitivament.

LES CATASTROFIQUES CONSEQUENCIES DE LES GELADES DE LLEIDA

Tot feia esperar una collita excepcional; les previsions eren d'un 30 % superiors a la de l'any passat... i en unes hores, més del 60 % de la collita de peres, pressecs i altres fruits —130 milions de quilos en total—, ha estat destruït a Lleida i comarques.

La primera cosa que la població proclama és que la catàstrofe era evitable. Cap de les mesures més elementals d'alerta i protecció no ha estat observada ni en la més mínima mesura a Lleida.

Les estacions meteorològiques no tenen pas per missió fonamental la de donar partes rutinaris per a satisfer una pueril curiositat. El deure més elemental dels organismes provincials del Ministeri d'Agricultura, sobretot a Lleida on les gelades tardanes, més a menys fortes, són un perill latent tots els anys per aquesta època, és estar amatents i vigilants per tal de divulgar immediatament el parte meteorològic si un perill es fa sentir, donant el toc d'alerta per la ràdio provincial i comarcal.

Ara, quan la catàstrofe està consumada, tot és parlar d'allò que fan a França, a Alemanya, a Holanda, als EE.UU... i a la Conxinxina per combatre les gelades.

Però abans de la catàstrofe, els serveis responsables del Ministeri d'Agricultura es trobaven, com de costum, als llombs. Res, absolutament res, no ha estat fet per tal d'instruir als fructicultors i facilitar-los els mitjans per a combatre els perills de la gelada sobre cultius tan fràgils com són els arbres fruiters.

Segons els primers càlculs les pèrdues seran superiors als 1.000 milions de pessetes. Els pagesos lleidatans no accepten això com una fatalitat. Són conscients de la responsabilitat dels serveis competents del Ministeri d'Agricultura. Demanen que es considerin les comarques afectades com a « zona catastròfica » i que l'Estat adopti mesures immediates d'exoneració fiscal; que es concedeixin crèdits a llarg termini i moratòries pel pagament dels crèdits en curs.

Es l'Estat qui ha d'otorgar els crèdits, i a llarg terme. Seria intolerable que els pagesos haguessin de recórrer a la Banca privada i que la catàstrofe de la gelada esdevinguí una font suplementària de beneficis —a les costelles dels camperols—, de profits pel capital bancari el qual, com més inaguantables es fa la situació, més escanya les seves víctimes.

La intel·lectualitat de Catalunya reclama :

¡ DESAUTORIZACIÓ DE VALDECASAS !

De molt greu qualifiquen els signataris del document dirigit al Ministre d'Educació i Ciència, el fet que « ...el Rector de la Universitat de Barcelona, enlloc d'afavorir i àdhuc promoure aquest just homenatge —el que fou dedicat al Dr. Jordi Rubió i Balaguer—, hagi pogut seguir una conducta tan censurable com la que es dedueix dels comentaris de premsa, no desmentits per ell... »

Enviat amb, inicialment, unes dues centes signatures, el document elaborat per l'Assemblea d'intel·lectuals, ultra la defensa de l'homenatge dedicat al Dr. Rubió i la solidaritat amb les personalitats perseguides i detingudes con a conseqüència de la intervenció del Rector Valdecasas, contueix una síntesi i resum de la repulsa que en amplis sectors nacionals desperta la pervivència de la repressió. La intel·lectualitat de Catalunya que ha subscrit o s'ha solidaritzat amb aquesta carta, exposa algunes de les mesures que cal continuar exigint de l'Administració en el cas concret de la repressió contra els participants i organitzadors de l'acte d'homenatge a l'il·lustre President de l'Institut d'Estudis Catalans:

Que ningú no es fii de paraules i promeses de Governador i jerarquies; que ningú no es deixi entabanar per llur bla, bla, bla...: Allò que cal és que les germandats, organismes locals, comissions de pagesos, de jornalers i, en primera fila els dirigents sindicals de l'horta de Lleida elegits a les passades eleccions, es mantinguin vigilants i mobilitzats fins obtenir entera satisfacció a llurs justes reivindicacions.

Hem deixat pel final una de les conseqüències econòmiques i socials més doloroses de la gelada. Es tracta de la manca de treball per a més de 35.000 obrers agrícoles que guanyaven llur jornal a les plantacions fruiteres. Els representants dels horticultors i treballadors de la terra, en la reunió celebrada a Lleida el dia 5 d'abril, han situat ja aquest problema entre les primeres reivindicacions de les víctimes de la gelada. Unànimement reclamen que l'Estat concedeixi subvencions a Fons Perdut per assegurar feina als obrers tot el temps que normalment durava el treball a les plantacions i evitar que pateixin el flagell de l'atur forçós: Caidrà lluitar per a obligar a les autoritats a concedir aquestes subvencions.

La solidaritat entre les diferents capes de treballadors de la terra davant l'adversitat és la força essencial per a fer respectar els drets i reivindicacions de propietaris, arrendataris i jornalers, víctimes uns i altres de l'evitable catàstrofe econòmica que s'ha abatut sobre els camps lleidatans.

RESPOSTA A " ENDAVANT "

En el número de febrer del periòdic « Endavant », que s'imprimeix a Toulouse, aparegué una declaració del Comitè Executiu del Moviment Socialista de Catalunya a l'exili, en la qual s'ataca violentament al P.S.U., al Front Nacional de Catalunya, a l'Aliança Popular d'Esquerra Socialista, al Front Obrer Català, a la Força Socialista Federal i al mateix Moviment Socialista de Catalunya de l'interior, als quals es qualifica —entre altres coses— de « simples instruments i satel·lits del totalitarisme i del centralisme ».

La indignació dels dirigents exiliats del M.S.C. és deguda a que « Treball » i « Mundo Obrero » van publicar que el M.S.C. havia signat amb els partits anteriorment al·ludits un document cridant al poble de Catalunya a abstenir-se de votar en el Referèndum del 14 de desembre.

La Declaració que comentem afirma que el M.S.C. no va firmar res amb el P.S.U. i posa en dubte, no solament que els altres partits ho fessin, sinó també que existissin realment.

Pensavem, naturalment, mostrar la falta de base d'aquesta Declaració; el propi M.S.C. de l'interior, però, ho ha fet abans que nosaltres de manera digna i clara. En un manifest signat a Barcelona el 10 de febrer d'enguany, el « Consell de l'Interior » del M.S.C. comenta favorablement els passos que darrerament s'han fet vers la constitució d'un òrgan d'unitat de tota l'oposició catalana, entre els quals destaca « ...la firma

a) Desautorització de la gestió del Rector de la Universitat de Barcelona, Garcia Valdecasas, responsable directe de l'anormalitat en el nostre Districte universitari i font d'incidentes ciutadans;

b) Suspensió dels processos incoats contra els ciutadans que prengueren part a l'acte del 3 de març en homenatge al Dr. Rubió;

c) Que s'observi per part de les Autoritats, i es prenguin les mesures que corresponen a aquest efecte, el respecte degut als prohoms, patrimoni i cultura nacionals de Catalunya.

ÒBIT DEL COMPANY EMILI VILASECA

El 23 de març ha mort a Moscú, després d'una llarga i dolorosa enfermetat, el nostre company Emili Vilaseca.

Amb ell el nostre poble perd un gran patriota i actiu lluitador, i el P.S.U. de C. un dels seus quadres més fidels i abnegats.

En els seus anys juvenils començà a militar a les files del moviment nacionalista català i obrer; fou un destacat membre del Partit Català Proletari en el qual ingressà l'any 1933; desplegà una gran activitat sindical, fou President de la F.O.S.I.G. i, més tard Secretari d'Agitació i Propaganda del Comitè de Catalunya de la U.G.T.

L'actuació política i sindical li feu comprendre ben aviat que la lluita per les llibertats de Catalunya era inseparable de l'acció que sostenien els pobles d'Espanya per una autèntica democratització política, econòmica i social de tot el país.

Emili Vilaseca fou un ardent defensor de la unitat proletària i contribuï en el si del Partit Català Proletari a crear les condicions per a la fusió dels partits marxistes de Catalunya i la constitució del P.S.U. de C., del qual fou un dels membres fundadors.

Durant el període de la guerra ocupà rellevants llocs de responsabilitat. En el front del Segre la metralla li ocasionà la pèrdua d'una cama, cosa que no fou obstacle per a que prosseguís la seva lluita contra el franquisme fins al darrer moment. El 1938, ja mutilat, formà part, junt a l'historiador català Rovira i Virgili, de la Delegació espanyola que visità la Unió Soviètica.

Exiliat a la U.R.S.S. des de la fi de la nostra guerra, ha continuat incansable el combat amb els seus treballs periodístics i literaris. Emili Vilaseca, en qualitat de delegat, participà en les tasques del II Congrés del P.S.U. de C.

Emili Vilaseca ha mort en plena lluita i el P.S.U. de C. s'inclina davant d'aquest abnegat lluitador, patriota i exemplar comunista català.

D'un manifest davant del « referèndum del 14 de desembre, reunint a diversos grups polítics representatius d'un amplíssim sector de l'oposició catalana. » A continuació, el manifest del M.S.C. diu: « ...Algunes persones, representatives de sectors dretans, han criticat el fet de que entre els firmants figurés el P.S.U.C. La crítica ha estat feta, per desgràcia, utilitzant una terminologia anticomunista totalment depassada, típica del millor maccartisme. »

« Nosaltres, que vam firmar aquest manifest, junt amb altres grups de caràcter socialista, democràtic i nacionalista, no podem acceptar aquest anticomunisme genèric, que ens sembla antidemocràtic i profundament negatiu en el contexte polític present. En aquest sentit, no podem sinó solidaritzar-nos totalment amb les afirmacions de la comissió executiva del Front Nacional de Catalunya —una de les forces firmants del manifest— quan afirma: « Entenem que la divisió del camp de les esquerres per mitjà d'un fossat a una banda del qual es deixen els comunistes, és, pel cap baix, un senyalat favor que en tota circumstància es presta a les dretes; per altra banda, però, és un anacronisme en virtut del qual es manté una actitud històricament depassada ». « Cal saber prescindir del passat quan el passat és un llast, la perpetuació del qual sols pot conduir a posicions inactives i equivocades. »

No cal dir quant sincerament lamentem la ceguetat de què donen prova els dirigents exiliats del M.S.C., als qual desitjariem veure units als militants del seu partit a l'interior i als altres catalans antifranquistes en la recerca de la unitat sense exclusives, única via per assolir un règim de llibertat per a Catalunya i els altres pobles d'Espanya.

ELS MESTRES TAMBÉ

El dia 18 de desembre de l'any passat, els lectors d' « El Correo Catalán » s'interessaren per un tema de candent actualitat que recollia aquest diari.

Sota el títol, tan suggestiu, de « En busca de la representatividad », el periodista Robert Saladrigas donava compte d'una Assemblea extraordinària d'enllaços de l'Associació del Magisteri Oficial amb el senyor Mendoza Guinea, Cap nacional del Servei Espanyol del Magisteri (S.E.M.).

En el curs de l'Assemblea, a la qual van assistir de 70 a 80 enllaços, un d'aquests, el Sr. Joan Ané Ribes, va llegir una sol·licitud signada per un centenar de mestres de Barcelona i « província ». Es tractava d'una « Declaració de Principis » en la qual es demanava plena democratització de les estructures del S.E.M., associació lliure i autònoma, independent de l'Administració, electivitat i revocació dels representants pels representats.

Després de la publicació d'aquesta proposició, seguien unes declaracions dels enllaços Srs. Angel Ruiz López, i Lluís Iriarte reafirmant la necessitat d'una Associació de caràcter autènticament democràtic. Hom s'enterava, també, de la defensa que feu el Sr. Mendoza Guinea de l'actual Associació —al servei dels mestres i dels infants, segons ell—, el qual acabà el seu parlament amb una frase exponent de la mentalitat del falangista que és, naturalment, el Cap Nacional: « Eso son lentejas; si las quieres cómelas y si no las dejas ».

Dins l'àrea catalana, les declaracions d' « El Correo Catalán » foren ampla i favorablement comentades per mestres i directors.

L'Assemblea del 25 de novembre creava les condicions per a una major coordinació i desenrotllament del moviment democràtic dels mestres catalans.

Reflexe de l'ansia de democràcia que alena sobre la « pell de brau », el 14 de gener d'enguany, « El Magisterio Español » —publicació independent del S.E.M.—, reproduïa l'escrit d' « El Correo Catalán ».

El 21 del mateix mes, « Servicio », setmanari oficial del S.E.M., es veia obligat a publicar unes « puntualitzacions a una entrevista » doncs, com ells mateixos reconeixen, el problema havia perdut « el seu caràcter provincial barceloní ». D'aleshores ençà s'ha establert un vigorós debat a escala nacional.

« El Magisterio Español » ve publicant, número rera número, articles de mestres, però també de Directors i d'Inspectors, solidaritzant-se amb llurs col·legues catalans. Denuncien la ineficàcia i desprestigi del S.E.M. amb els seus jerarques designats amb el procediment « del dit ». Clamen la necessitat d'un Col·legi o Associació democràtica « ...dels mestres per als mestres », i que « ...ells mateixos siguin els cuiners de les lleties ».

El Sr. Mendoza Guinea, en un discurs pronunciat a la « Jefatura Provincial » del S.E.M. madrileny, ha centrat encara més el problema quan s'ha referit a les Associacions lliures d'estudiants i a les Comissions Obreres per tal d'explicar allò que passa amb les « associacions lliures » de mestres. Es a dir: Als 100.000 mestres, l'experiència els ha abastament demostrat que per a fer que triomfin llurs justes reivindicacions els cal òrgans representatius.

El 15 de febrer, el Srs. Angel Ruiz López i Joan Ané Ribes havien rebut 453 cartes de mestres i directors de totes les províncies espanyoles: En totes elles « ...els mateixos anhels i esperances, els mateixos neguits també ».

Certament, la « Declaració de Principis » s'ha transformat en una petició nacional del Magisteri.

Per arrencar millores salarials —augment del coeficient del 2'3 al 3'8, actualització de la casa-habitació, complement de salaris...—, els mestres volen un organisme democràtic en el qual tindran plenament confiança. En la via per a conquerir-lo ensoparan amb moltes dificultats; com els obrers

i els estudiants, però, sabran superar-les amb llur unitat i decisió.

Les experiències dels moviments obrer i estudiantívol poden ajudar-los i ells mateixos trobaran les peculiaritats pròpies del Magisteri.

Assembles d'enllaços —com la de Barcelona— i assemblees lliures de mestres poden ser dos moments de llur recerca de la representativitat.

Tots els espanyols que saben de les estretors per què passen els mestres i que són conscients del paper social del Magisteri, recolzaran el nou moviment democràtic que neix i es suma a l'onada de fons que estremeix Espanya de punta a punta.

EXIGENCIES PROFUNDAMENT POPULARS

per L. Abadal

Moltes vegades ens trobem amb persones de bona fe, algunes amb idees sincerament democràtiques, que es mostren sorpreses de que els comunistes siguin defensors del dret d'autodeterminació de les nacions catalana, basca i gallega. Es pregunten: « ¿Com, una qüestió creada per la burgesia, pot ser incorporada a les reivindicacions populars? »

Les persones que es fan aquesta pregunta no es plantejen correctament la qüestió. El fet de que la burgesia s'hagi servit, instrumentalment, de la nació per als seus fins de classe no vol pas dir que hagi creat la nació del no-res. Els comunistes saben bé que el sentiment nacional no ha nascut del no-res i que l'únic mitjà d'arribar a la comprensió internacional és, precisament, desenrotllar del tot, fins al màxim, les nacions que han estat oprimides i les llengües nacionals.

El cas de Catalunya no és artificial; la realitat nacional catalana salta tant als ulls que qualsevol foraster, per més que ignori aquest problema, al cap de quatre dies de viure a Catalunya ja se'n ha adonat. I si cal alguna confirmació de la vivacitat d'aquest sentiment recordem uns quants fets ben recents:

En primer lloc la famosa qüestió de Lleida: Ja fa temps que el Ministeri d'Educació i Ciència refusava sistemàticament tots els textos escolars de Geografia en els quals Catalunya estigués formada per les quatre « províncies » de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona. Fa temps que s'havien aixecat algunes veus contra els llibres de text deformadors de la veritat històrica, social i econòmica de Catalunya, però el problema no va prendre amplitud. De fet es tractava d'un problema més, un de tants, que s'afegia a la llarga llista dels problemes de l'educació. Però de cop i volta s'ha començat a parlar de possibles reorganitzacions regionals i

FE D'ERRADES

Un error de transcripció feu que l'article « Les Institucions d'ensenyança oficial i la llengua catalana » (Treball, març 1967) fós publicat amb una errata que canvia el sentit del text original. Allà on diu « ...l'ensenyament del català en totes les institucions oficials d'ensenyança, des de l'escola primària a la Universitat, equiparant-lo al castellà, la qual cosa vol dir que s'ha d'impartir l'ensenyança del català a aquells que la desitgen... », havia de dir « ...l'ensenyança en català a aquells que ho desitgen. ».

DARRERA HORA :

MORT DEL COSMONAUTA SOVIETIC KOMAROV

La tràgica nova ens ha arribat quan ja es tancava aquest número de Treball: El cosmonauta Komarov ha trobat la mort en aterrir la nau cósmica gegant que pilotava. La U.R.S.S., la ciència soviètica, el Partit Co-

ESCOLTEU
RADIO ESPANYA INDEPENDENT
ESTACIO PIRENAICA
Al matí, de 7 h. a 8 h.
per ondes de 27 - 39 i 43 metres
Al migdia, de 14 a 15 h.
per ondes de 17 - 21 i 25 metres
Tarda i vespre, de 17 a 0'30 h.
per ondes de 17 - 27 - 32 - 39 i 43 m.
EMISSIONS EN CATALA DILLUNS
I DIJOUS

els Sindicats Verticals han proposat una redistribució geogràfica d'Espanya...

La premsa només ha donat un pallid reflex de la condemna popular contra aquesta temptativa; el poble català ha reaccionat unànimement enfront de la maniobra disgregadora de la unitat territorial de Catalunya. Concretament a Lleida, el punt més afectat, la repulsa popular ha pres unes proporcions poc habituals. Les protestes han sortit de tots els sectors ciutadans i populars. Si el sentiment nacional no fós una cosa ben viva, la defensa de la unitat territorial —que no han pogut esborrar més de cent anys d'arbitrària divisió « provincial », ¿s'hagués manifestat amb una força tan gran a tot Catalunya?

Hi han també altres signes evidents: Per exemple el fet de que el primer setmanari en català autoritzat des de l'any 39 hagi arribat a tirar 100.000 exemplars. Si el sentiment nacional no fós viu en àmplies zones del poble, ¿com s'aconseguirien uns tiratges tan fabulosos? Hi ha també el fenomen de la Nova Canço Catalana i molts altres per l'estil.

Però en sembla que la prova més definitiva de la popularitat del sentiment nacional català la trobem en les qüestions que afecten l'ensenyament en català. Recordem que l'any 39 Franco prohibia l'ús del català en la vida pública, a les escoles, en els diaris, etc. Doncs bé; després de trenta anys de dictadura veiem com s'exigeix cada vegada amb més amplitud que el català torni a les escoles i a la vida pública.

La comunitat de llengua és una característica fonamental per a l'existència d'un nació. Els catalans han demostrat fins a quin punt és popular aquest sentiment amb la promoció —a càrrec de centres parroquials, de clubs excursionistes, d'agrupaments folklòrics, d'institucions de tot ordre, i fins i tot d'algunes escoles—, de curssets d'ensenyament del català. Avui es pot dir que aquests curssets, a pesar del seu caràcter voluntari, es donen per tot Catalunya; es pot dir que no hi ha ciutat o poble on no es doni algun cursset de català. I allà on no se'n dona, es fan curssets per correspondència.

El poble català exigeix saber escriure i llegir en la llengua pròpia. No es casual que s'aixequin veus demanant l'ensenyança del català a les escoles, i no solament l'ensenyança del català sinó l'ensenyança en català. Aquesta demanda és perfectament justa perquè tot el poble té dret a servir-se de la seva llengua i a conèixer la seva cultura. Per això els comunistes, entre les reclamacions democràtiques exigim el reconeixement dels drets del poble català, drets que no són artificials sinó fundats en les essències més populars de Catalunya.